

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1925 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av särskilda utav Kungl. Maj:t gjorda framställningar rörande pensioner åt dels vissa i försvarsväsendets tjänst anställda eller förut anställda personer, dels ock efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer.

I nedannämnda till riksdagen avlåtna, respektive den 6 mars, den 13 mars och den 6 mars 1925 dagtecknade propositioner, har Kungl. Maj:t framställt förslag i följande ämnen, nämligen:

i *proposition nr 116*, under punkterna 1:o—16:o, angående pensionering av vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer;

i *proposition nr 149*, under punkterna 1:o—11:o, angående pensionering av vissa i försvarsväsendets tjänst anställda eller förut anställda personer; samt

i *proposition nr 159*, under punkterna 1:o—8:o, angående pensioner å allmänna indragningsstaten åt änkor och barn efter vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer.

Bankoutskottet, till vars förberedande behandling berörda framställningar hänvisats, får härmed avgiva utlåtande över desamma; och tillåter sig utskottet därvid att beträffande utredningen i förevarande ärenden, i den mån redogörelse därför här nedan ej lämnas, hänvisa till propositionerna.

1:o) I punkt 1:o av berörda proposition nr 116 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att åldfrun vid Karlbergs slott och krigsskolan *Helga Bernhardina Petersson* må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning därstädes, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

*Ang. pension
åt åldfrun
vid krigs-
skolan H. B.
Petersson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat, att *Helga Bernhardina Petersson* är född den 1 november 1859 samt att hon sedan den 1 maj 1898 varit anställd vid krigsskolan å Karlbergs slott, under de första tre åren såsom hushållsföreståndarinna och därefter i sin nuvarande egenskap samt under tidsperioden den 1 maj 1901—den 31 december 1913 tillika såsom föreståndarinna för krigsskolans mathållning.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts i förevarande ärende har *Bihang till riksdagens protokoll 1925. 8 saml. 26 häft. (Nr 33)*

utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag och får sålunda hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang. pension åt postbudet vid Karlbergs slott J. A. Håkansson. 2:o) Med biträdande av vad i punkt 2:o av propositionen nr 116 föreslagits får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att postbudet och polismannen vid krigsskolan, skogvaktaren vid Karlbergs kungsgård *Jonas August Håkansson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid krigsskolan och Karlbergs kungsgård, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusentvåhundra kronor.

Ang. pension åt verk-mästaren J. A. Sjöberg. 3:o) Under punkt 3:o av samma proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att verk-mästaren vid Norrlands dragonregemente *Johan August Sjöberg* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang. pension åt smeden G. Karlsson. 4:o) Ut i punkt 4:o av förevarande proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg *Gustaf Karlsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid fabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Karlsson, som är född den 1 maj 1859, varit anställd vid fästningsbyggnaden å Karlsborg under åren 1871—1877 samt 1880—den 31 juli 1907 och därefter allt sedan den 1 augusti sistnämnda år vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg.

Utskottet. Utskottet, som ansluter sig till förslaget om beredande av pension åt smeden Karlsson, har med hänsyn till dennes osedvanligt långa tjänstetid

av över 50 år icke haft något att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

5:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 5:o av propositionen nr 116 får utskottet hemställa,

*Ang. pension
åt krutbruks-
arbetaren J. A.
Andersson.*

att riksdagen må medgiva, att arbetaren vid Åkers krutbruk *Johan August Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid krutbruket, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

6:o) Under punkt 6:o av ifrågavarande proposition nr 116 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förre arbetaren vid ammunitionsfabriken *Carl Johan Andersson* må från och med den 1 oktober 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,000 kronor.

*Ang. pension
åt arbetaren
vid ammu-
nitionsfabriken
C. J. Anders-
son.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat, att Andersson, som är född den 20 april 1861, varit anställd vid ammunitionsfabriken från och med den 1 november 1891; att han under hela denna tid utfört samtliga skjutprov vid fabriken och haft hand om krutförråden samt under första hälften av sin tjänstgöring därjämte ombesörjt skötseln av och utlämningen från laboratoriets materialförråd, vilka olika förtroendeuppdrag ansetts jämställa honom med förman.

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

7:o) I punkt 7:o av samma proposition har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att förre snickaren vid Västerbottens regementes intendenturverksstäder *Per Sandström* må från och med den 1 juli 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

*Ang. pension
åt förre
snickaren
P. Sandström.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sandström, som är född den

12 oktober 1858, den 1 november 1909 anställts såsom snickare vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder, från vilken anställning han erhållit avsked från och med den 1 juli 1924 efter att alltsedan den 4 januari sistnämnda år på grund av sjukdom hava varit förhindrad att arbeta.

Utskottet har icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag om beredande åt Sandström av en mindre pension och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

Ang. pension åt förre skomakeriarbetaren C. R. A. Ferm. 8:o) Med biträdande av Kungl. Maj:t under punkt 8:o av förevarande proposition framställda förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att förre skomakeriarbetaren vid Göta artilleriregementes intendenturverkstäder *Carl Robert Andersson Ferm* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

Ang. pension åt skrädderiarbetaren A. D. Olsson. 9:o) Med tillstyrkande av bifall till den under punkt 9:o av propositionen nr 116 gjorda framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att skrädderiarbetaren vid Vendes artilleriregementes intendenturverkstäder *Anders Dahlgren Olsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

Ang. pension åt skrädderiarbetaren N. Landgren. 10:o) Under punkt 10:o av ifrågavarande proposition har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att skrädderiarbetaren vid Norra skånska infanteriregementet *Nils Landgren* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna riksdagens bifall.

11:o) Med anslutning till Kungl. Maj:ts under punkt 11:o av förevarande proposition nr 116 gjorda framställning hemställer utskottet, Ang. pension
åt skrädderi-
arbetaren
A. J. Åvall.

att riksdagen må medgiva, att skrädderiarbetaren vid Västgöta regemente *Anders Johan Åvall* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

12:o) Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 12:o av merberörda proposition nr 116 får utskottet hemställa, Ang. pension
åt skrädderi-
arbetaren
P. V. G.
Widegren.

att riksdagen må medgiva, att skrädderiarbetaren vid Upplands artilleriregemente *Per Gustaf Valentin Widegren* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

13:o) Uti punkt 13:o av propositionen nr 116 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att tvätterskan vid Hallands regemente *Albertina Gustafsdotter* må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor. Ang. pension
åt tvätterskan
A. Gustafsdotter.

Av handlingarna inhämtas, att *Albertina Gustafsdotter* är född den 1 augusti 1848; att hon från och med den 1 januari 1907 varit anställd som tvätterska vid regementets tvättinrättning, vilken anställning hon fortfarande innehar; att hon under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 760 kronor för år; samt att hennes arbetsförmåga enligt läkarbetyg på grund av allmän kraftnedsättning är i mycket hög grad minskad.

Ehuru tvätterskan *Gustafsdotter* vid sin anställning i statstjänst redan uppnått en ålder av inemot 60 år har utskottet likväl med hänsyn till hennes tjänstetid och övriga åberopade omständigheter icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag om beredande av pension åt henne. Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna riksdagens bifall.

14:o) Under punkt 14:o av samma proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken hustrun *Amanda Sofia Gustafsson, född Grönkvist*, må från och med den 1 januari Ang. pension
åt förra
arbeterskan
A. S.
Gustafsson.

1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att hustru Gustafsson är född den 8 januari 1860; att hon anställdes vid ammunitionsfabriken den 7 oktober 1897; att hon den 21 februari 1916 på väg till sitt arbete i fabriken drabbats av olycksfall, i det hon halkat och fallit samt i fallet ådragit sig brott på högra lärbenshalsen, för vilken skada hon omedelbart efter olycksfallet intogs å sjukhus och vårdades där till den 5 maj 1916; att nämnda skada för henne medfört framtida bestående förlust av arbetsförmågan.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts i förevarande ärende biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang. pension 15:o) Med biträdande av vad Kungl. Maj:t under punkt 15:o av proposition nr 116 föreslagit hemställer utskottet,
 åt tvätterskan
 M. S. Olsson.

att riksdagen må medgiva, att tvätterskan vid Livregementets grenadjärers tvättinrättning *Maria Sofia Olsson* må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.

Ang. pension 16:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts uti punkt 16:o av samma proposition nr 116 gjorda framställning hemställer utskottet,
 åt förra sömmerskan A. S.
 Anderson.

att riksdagen må medgiva, att förra sömmerskan vid Livregementets grenadjärers intendenturverkstäder *Amanda Sofia Anderson* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.

Ang. pension 17:o) Under punkten 1:o av förenämnda proposition nr 149 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att skomakeriföreståndaren vid Gotlands infanteriregementes intendenturverkstäder *Frans Oskar Elias Hellström* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Hellström är född den 18 juni 1860 och sålunda under innevarande år uppnår en ålder av 65 år; att han varit anställd såsom föreståndare vid Gotlands artillerikårs skomakeriverkstad under tiden den 1 september 1890—den 31 augusti 1902 och vid Gotlands truppers intendenturverkstäder i Tingstäde under tiden den 1 september 1902—den 31 juli 1909 samt alltsedan den 1 augusti 1909 innehaft föreståndarbefattning vid Gotlands infanteriregementes skomakeriverkstad, vilken befattning han kommer att lämna med utgången av instundande juni månad.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

18:o) Med anslutning till Kungl. Maj:ts förslag i punkt 2:o av sistnämnda proposition får utskottet hemställa, *Ang. pension åt förmannen J. Jonasson.*

att riksdagen må medgiva, att förmannen och timmermannen vid fortifikationsförvaltningen i Karlskrona *Jonas Jonasson* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundrafemtio kronor.

19:o) Tillstyrkande bifall till det under punkt 3:o av samma proposition nr 149 framställda förslaget hemställer utskottet, *Ang. pension åt skrädderiarbetaren C. Johansson Törngren.*

att riksdagen må medgiva, att skrädderiarbetaren vid arméns centrala beklädnadsverkstad *Carl Johansson Törngren* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid beklädnadsverkstaden, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av femhundra kronor.

20:o) Uti punkt 4:o av berörda proposition nr 149 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att en var av fortifikationsarbetarna vid Vaxholms fästnings fortifikationsförvaltning *Sven August Hansson* och *Carl August Andersson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension, Hansson av 550 kronor och Andersson av 500 kronor. *Ang. pensioner åt fortifikationsarbetarna S. A. Hansson och C. A. Andersson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas *beträffande Hansson*, att han är född den 16 juni 1855 och varit anställd vid fortifikationsförvaltningen sedan den 10 april 1886 eller i över 38 år samt fortfarande är i tjänst därstädes, ävensom *beträffande Andersson*, att han är född den 26 juni 1853 och varit anställd vid fortifikationsförvaltningen sedan den 1 maj 1891 eller i över 33 år samt fortfarande är i tjänst därstädes.

Utskottet. Mot de av Kungl. Maj:t i förevarande fall föreslagna pensionsbeloppen, vilka beräknats i överensstämmelse med de grunder, som gälla beträffande pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader m. fl., har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet får sålunda hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

Ang. pension 21:o) Under punkt 5:o av samma proposition har Kungl. Maj:t föreslagit
åt förre riksdagen medgiva, att förre svarvaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori
svarvaren Erik Gustaf Nilsson må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående
E. G. Nilsson. livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Utskottet, som icke haft något att häremot erinra, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang. pension 22:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 6:o av förevarande pro-
åt kokerskan position nr 149 framställda förslag får utskottet hemställa,
A. M. Göransson.

att riksdagen må medgiva, att kokerskan vid Skånska trängkåren Anna Maria Göransson må från och med månadens näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra tjugu kronor.

Ang. pension 23:o) Med biträdande av vad i punkt 7:o av samma proposition föresla-
åt förra gits hemställer utskottet,
tvätterskan
C. Sevelin.

att riksdagen må medgiva, att förra tvätterskan vid Gotlands infanteriregemente, änkan Carolina Sevelin, född Eriksson, må från och med den 1 januari 1925 under sin åter-

stående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra-trettio kronor.

24:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts uti punkten 8:o av förevarande proposition nr 149 gjorda framställning får utskottet hemställa, *Ang. pension åt förra sömmerskan A. Andersson.*

att riksdagen må medgiva, att förra sömmerskan vid Svea ingenjörkårs intendenturverkstäder änkan *Augusta Andersson* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra-sjuttio kronor.

25:o) I överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t under punkt 9:o av propositionen nr 149 föreslagit hemställer utskottet, *Ang. pension åt sömmerskan M. E. Wikström.*

att riksdagen må medgiva, att förra sömmerskan vid Norrbottens regementes intendenturverkstäder *Maria Erika Wikström* må från och med den 1 december 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor.

26:o) Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag uti punkt 10:o av propositionen nr 149 får utskottet hemställa, *Ang. pension åt kokerskan Karolina Eriksson.*

att riksdagen må medgiva, att kokerskan vid Västernorrlands regemente *Karolina Eriksson* må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra-fyrtio kronor.

27:o) Under punkt 11:o av samma proposition nr 149 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra tvätterskan vid Gotlands infanteriregemente, änkan *Anna Lorentina Gustafsson, född Larsson*, må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 320 kronor. *Ang. pension åt förra tvätterskan Anna Lorentina Gustafsson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att änkan *Anna Lorentina Gustafsson* är född den 10 april 1846; att hon under tiden augusti 1904—december 1921 varit anställd såsom tvätterska vid Gotlands infanteriregementes

tvättinrättning; att hon under sin nämnda anställningstid visat prov på en ovanlig energi och arbetsförmåga samt skött sin syssla oklanderligt; att hon under åren 1917—1921 vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 670 kronor för år; samt att hon enligt för henne utfärdat läkarbetyg på grund av ålderdomssvagheter är oförmögen att genom arbete försörja sig.

Utskottet. Med hänsyn till de i propositionen åberopade omständigheterna i förevarande ärende har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag; och får utskottet alltså hemställa,

att Kungl. Maj:t förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

Ang. pension åt änkan Sofia Charlotta Mood, född Karlsson. 28:o) I ovanberörda proposition nr 159 har Kungl. Maj:t under punkten 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att förmanen vid Åkers krutbruk Erik Gustaf Moods änka *Sofia Charlotta Mood, född Karlson*, må från och med den 1 mars 1924, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Mood, som avlidit den 15 februari 1924 anställdes i krutbrukets tjänst år 1870 och ett par år därefter befordrats till förman, vilken tjänst han innehaft till år 1910; att han därefter och intill sin död uträttat snickeriarbeten och dylikt för krutbrukets räkning; att han varit en synnerligen duglig och pliktrogen arbetare och för sina förtjänster såsom förman erhållit vasamedaljen; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, som är född den 23 januari 1856, en dotter, vilken på grund av höggradig ledgångsreumatism är invalid och fullständigt oförmögen till arbete; att någon nämnvärd behållning i boet efter Mood icke lär hava förelegat; samt att änkan Moods arbetsförmåga på grund av neurasteni och ålderdomssvagheter är i mycket hög grad nedsatt.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning må vinna riksdagens bifall.

Ang. pension åt änkan Anna Andersson, född Persdotter. 29:o) I punkt 2:o av nyssnämnda proposition nr 159 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att arbetaren vid ammunitionsfabriken Anders Gustaf Anderssons änka *Anna Andersson, född Persdotter* må från och med den 1 maj 1924, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Anders Gustaf Andersson, som

vid 64 års ålder avlidit den 16 april 1924, under två perioder om sammanlagt 10 år 9 månader haft anställning vid ammunitionsfabriken; att änkan Andersson under åtminstone 15 år haft anställning i statens tjänst vid Marieberg; att båda makarna under sin tjänstgöring plikttröget fullgjort sina åligganden; att änkan Andersson, som är född den 18 mars 1860, på grund av ålderdomssvagheter och kronisk ledgångsreumatism har en i väsentlig grad nedsatt förmåga att genom eget arbete själv försörja sig; samt att hon är i saknad av tillgångar.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts, vill utskottet biträda Kungl. Maj:ts förslag och sålunda hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

30:o) Under punkt 3:o av samma proposition har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att förmanen vid intendenturförrådet å Karlsborg proviantmagasin Johan Levan Sööders änka, *Ulrika Sööder, född Eriksson dotter Gräs*, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kr.

*Ang. pension
åt änkan
Ulrika Söö-
der, född
Eriksson
dotter
Gräs.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johan Levan Sööder, vilken avlidit den 23 februari 1917 — förutom att han under åren 1889—1906 varit soldat vid Skaraborgs regemente — innehaft anställning vid förenämnda intendenturförråds magasinssavdelning från år 1897, först såsom arbetare till år 1907 samt därefter och till sin död såsom förman; att han under sin anställning i statens tjänst skickat sig utmärkt väl och fört en hedrande vandring; att änkan Sööder, vilken är född den 6 maj 1861, på grund av sjukdom är för framtiden oförmögen att med arbete försörja sig; samt att hon numera synes vara i saknad av tillgångar.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

31:o) Kungl. Maj:t har i punkt 4:o av förevarande proposition nr 159 föreslagit riksdagen medgiva, att förmanen Axel Wilhelm Collin-Alms änka *Maria Antoinetta Alm, född Sabel*, verktygsarbetaren *Amandus Stenborgs* änka *Jenny Anna Valfrida Stenborg, född Åkerstedt*, samt maskinarbetaren *Carl Viktor Gustafsson-Sjögrens* och hans jämväl avlidna hustrus barn *Ingrid Elisabet, Anna Lisa* och *Viktor Hugo* må, räknat från den 1 januari 1925,

*Ang. pen-
sioner till
änkor och
barn efter
vissa vid Carl
Gustafs stads
gevärsfaktori
anställda ar-
betare.*

komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, en var av änkor Alm och Stenborg med 300 kronor samt ett vart av Gustafsson-Sjögrens tre barn med 150 kronor, att utgå till en var av nyssnämnda änkor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt till ett vart av ifrågavarande barn till och med det år, varunder det fyller 18 år.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att förmannen *Axel Wilhelm Collin-Alm* anställdts vid gevärsfaktoriet den 25 november 1898; att han avlidit den 22 april 1924 och därvid såsom sterbhusdelägare efterlämnat, förutom änkan, en vid gevärsfaktoriet anställd 20-årig son, vilken dock ej nämnvärt kunde försörja modern; att behållningen i boet efter Collin-Alm uppgått till 4,882 kronor 39 öre, varav änkan vid arvsaftet bekommit hälften; samt att änkan, som är född den 17 oktober 1877, på grund av kroniskt magsår och allmän svaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig;

att verktygsarbetaren *Amandus Stenborg* anställdts vid gevärsfaktoriet den 29 juni 1896; att han avlidit den 30 december 1924 och därvid såsom sterbhusdelägare efterlämnat förutom änkan, tre barn, av vilka två äro anställda å kontor och en studerar vid Uppsala universitet; att behållningen i boet efter Stenborg torde uppgå till omkring 3,000 kronor; samt att änkan Stenborg, som är född den 4 februari 1870, till följd av allmän svaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig; samt

att maskinarbetaren *Carl Viktor Gustafsson-Sjögren* anställdts vid gevärsfaktoriet den 2 augusti 1898; att han avlidit den 9 juni 1924; att han, som varit änklings, efterlämnat barnen Ingrid Elisabet, född den 18 oktober 1911, Anna Lisa, född den 20 mars 1915 och Viktor Hugo, född den 7 januari 1917, vilka för närvarande vårdas på Eskilstuna fattigvårdsstyrelsens bekostnad; samt att i boet efter Gustafsson-Sjögren icke funnits någon behållning.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om beredande av understöd åt avlidne maskinarbetaren Sjögrens och hans likaledes avlidna hustrus minderåriga barn står i överensstämmelse med vad riksdagen tidigare i liknande fall medgivit och har icke givit utskottet anledning till erinran. Beträffande förslaget om beviljande av pensioner åt änkor Collin-Alm och Stenborg har utskottet visserligen med hänsyn till deras jämförelsevis låga ålder hyst tvekan, men då av handlingarna framgår, att ifrågavarande änkor på grund av sjuklighet äro oförmögna att försörja sig genom arbete samt sakna nämnvärda tillgångar, har utskottet icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

32:o) Uti punkt 5:o av förevarande proposition nr 159 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att skomakarmästaren vid Norrlands artilleriregementes detachements i Boden intendenturverkstäder Jonas Erik Steffanssons änka *Gertrud Karolina Steffansson*, född *Lundgren*, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

*Ang. pension
åt änkan
Gertrud Ka-
rolina Stef-
fansson, född
Lundgren.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Jonas Erik Steffansson, vilken avlidit den 23 september 1924 i en ålder av 68 år, varit anställd såsom skomakarmästare vid nyssnämnda intendenturverkstäder sedan den 22 augusti 1911 intill sin död, eller under en tid av omkring 13 år; att han under denna sin anställningstid städse visat synnerligen stor arbetsförmåga samt nedlagt stort intresse och omsorg på att fullgöra sitt arbete på bästa och redligaste sätt; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, som är född den 14 mars 1866, fyra barn, vilka samtliga äro gifta och i sådan ekonomisk ställning, att de icke utan olägenhet kunna bidra till moderns försörjning; att behållningen i boet efter Jonas Erik Steffansson uppgick till 1,104 kronor 84 öre; samt att änkan Steffanssons arbetsförmåga på grund av sjuklighet är i mycket hög grad nedsatt.

På de i propositionen anförda skäl har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag; och hemställer utskottet förty,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

33:o) Under punkt 6:o av meranämnda proposition nr 159 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Axel Irenaius Persson Hammars änka *Anna Clara Hammar*, född *Danielsson*, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

*Ang. pension
åt änkan
Anna Clara
Hammar,
född Daniels-
son.*

Av utredningen i ärendet framgår, att månadslönaren Hammar varit anställd som ritare och konstruktör vid varvets ingenjördepartement från den 11 november 1896 till sin död den 27 november 1924; att han de två senaste åren uppburit avlöning med 4,782 kronor för år jämte dyrtidstillägg efter de grunder, som gälla för oreglerade verk; att han fört en synnerligen hedrande vandel och städse utfört honom anförtrödda arbeten med stor skicklighet och noggrannhet samt med aldrig svikande plikt-trohet; att han utom änkan efterlämnat tre barn, därav två under 15 år; samt att änkan Hammar är i behövande omständigheter och saknar inkomst.

Utskottet. Av tillgängliga handlingar har utskottet inhämtat, att änkan Hammar är född den 5 januari 1882 och sålunda uppnått en ålder av endast 43 år. Någon antydan om att hon skulle vara sjuklig eller mindre arbetsför förekommer icke i handlingarna. Under sådana förhållanden har utskottet ansett någon änkepension till henne icke böra ifrågakomma, enär hon torde kunna genom eget arbete försörja sig. Då emellertid, såsom av utredningen framgår, änkan Hammar har att draga försorg om två minderåriga barn, har utskottet funnit sig böra förorda att, på sätt i åtskilliga liknande fall plägat ske, understöd beredes i form av uppfostringsbidrag åt dessa barn. Berörda understöd synes böra bestämmas till 100 kronor årligen för vardera barnet, att från och med den 1 januari 1925 utgå intill utgången av det kalenderår, under vilket barnet fyller 18 år.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgiva, att vardera av avlidne månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Axel Irenaius Persson Hammars och hans efterlämnade änka Anna Clara Hammars, född Danielsson, minderåriga barn Axel Sigurd och Karl Lennart må från och med den 1 januari 1925 till och med utgången af det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av etthundra kronor.

Ang. pension 34:o) I punkt 7:o av propositionen nr 159 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid ammunitionsfabriken Carl Filip Johanssons änka *Margareta Johansson, född Blom.* må från och med den 1 februari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Carl Filip Johansson, som avled den 20 januari 1925, då var anställd vid ammunitionsfabriken sedan mer än 26 år; att änkan Johansson, som är född den 2 april 1880, under 15 år varit anställd vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg; att hon är i saknad av tillgångar; samt att hennes förmåga att genom arbete försörja sig på grund av kronisk neurit och muskelreumatism är i väsentlig grad nedsatt.

Utskottet. Ehuru änkan Johansson endast uppnått 45 års ålder, har utskottet likväl med hänsyn till hennes sjukdom och till den tid, hon själv innehaft anställning i statens tjänst, funnit sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

35:o) Under punkt 8:o av förevarande proposition nr 159 har slutligen hemställt, att riksdagen må medgiva, att hushållerskan *Charlotta Josefina Carlsson* må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande civilstånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Ang. pension till hushållerskan Charlotta Josefina Carlsson.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 10 januari 1925 har styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori hemställt om utverkande av årligt understöd åt avlidne förre arbetaren vid gevärsfaktori Johan Fredrik Björks hushållerska *Charlotta Josefina Carlsson*.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Björk anställdes vid gevärsfaktori den 2 november 1898, att han enligt beslut av 1921 års riksdag (proposition nr 194, riksdagens skrivelse nr 321 punkt 13) erhållit pension från och med den 1 april 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten med ett belopp av 500 kronor för år, att han avlidit den 22 juni 1924, att han under mer än 30 år sammanbott med hushållerskan *Charlotta Josefina Carlsson*, som är född den 6 april 1860, och att han med henne hade 5 barn, 3 döttrar och 2 söner. Av döttrarna är en gift och kan ej lämna något bidrag till moderns uppehälle, en är anställd som skrivbiträde med en årslön av omkring 1,200 kronor och en sköter hushållet hos modern. Av sönerna är en gift och innehar anställning vid en fabrik i Eskilstuna med en årslön av 2,000 kronor och en bedriver studier vid Tekniska skolan i Eskilstuna.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* anfört, att departementet ansåge billigt, att *Charlotta Josefina Carlsson* bereddes årligt understöd till sitt livsuppehälle. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att *Charlotta Josefina Carlsson* må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande civilstånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årligt understöd med 300 kronor.

Statskontoret har den 3 februari 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att ämbetsverket ansåge sig icke kunna tillstyrka det föreslagna understödet till *Charlotta Josefina Carlsson*, då under liknande omständigheter pension icke skulle hava utgått från de med statsmedel understödda änke- och pupillkassorna.

I likhet med arméförvaltningens artilleridepartement har *departementschefen* med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter funnit det vara billigt, att *Charlotta Josefina Carlsson* beredes något understöd. Den av statskontoret gjorda erinran mot bifall till ifrågavarande framställning har synts departementschefen i förevarande fall icke böra utgöra hinder härför.

Med hänsyn till vad i propositionen blivit upplyst rörande hushållerskan *Charlotta Josefina Carlsson*s förhållande till avlidne arbetaren Björk anser

Utskottet.

utskottet, att hon bör kunna i förevarande hänseende likställas med änka, och har utskottet vid sådant förhållande i detta särskilda fall icke velat motsätta sig ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Stockholm den 17 april 1925.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.

Reservationer:

vid punkten 33:o) (ang. pension åt änkan Anna Clara Hammar, född Danielsson):

av herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Borggren*, *Bäcklund*, *Östergren* och *Paulsen*, vilka ansett, att utskottets utlåtande och förslag bort hava följande lydelse:

»På grund av vad i propositionen anförts har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att pension av statsmedel beviljas änkan Hammar. Beloppet av denna pension har utskottet emellertid, med hänsyn till vad i allmänhet i liknande fall pläгат beviljas, ansett böra begränsas till 300 kronor årligen.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgiva, att månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Axel Irenaius Persson Hammars änka Anna Clara Hammar, född Danielsson, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundra kronor.»; samt

vid punkten 35:o) (ang. pension till hushållerskan Charlotta Josefina Carlsson):

av herrar *Olsson* i Berg och *Uddenberg* i Varberg.